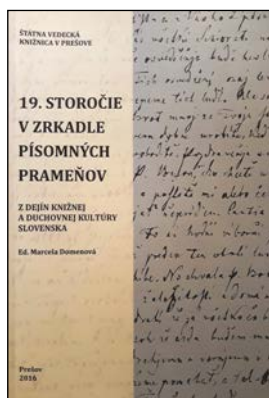

19. storočie v zrkadle písomných prameňov. Z dejín knižnej a duchovnej kultúry Slovenska. Ed. Marcela Domenová. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2016, 275 s. ISBN 978-80-89614-30-1.

Oddelenie historických knižničných fondov Štátnej vedeckej knižnice v Prešove pripravilo tento vedecký nekonferenčný zborník zaoberajúci sa dejinami knižnej kultúry, regionálnymi dejinami, kultúrnymi dejinami, významnými osobnosťami z generácie štúrovcov ako aj ich tvorbou a reflexiou diela Ľudovíta Štúra.

Publikácia je rozčlenená do troch častí, ktorým predchádza predslav zostavovateľky Marcely Domenovej. Do prvej časti s názvom *Štúdie* prispeli svojimi príspevkami Peter Karpinský – Historicko-jazyková analýza diela Jána Kutlíka St. kronika dejepisná, Peter Ruščin – Vydania katolíckeho spevníka *Velka fijalka libeznej vúne*, Markovič Pavol – Cestopisné a memoárové texty Ľudovíta Štúra ako ideologické výpovede, Mária Bôbová – Stopy Ľudovíta Štúra v meste pod Urpínom, Lucia Němcová – Diela Ľudovíta Štúra, Jozefa Miloslava Hurbana a Michala Miloslava Hodžu v historickom fonde Štátnej vedeckej knižnice v Prešove, Michal Glevaňák – Štúrovec Bohuš Nosák-Nezabudov (1818 – 1877) a jeho prvé stretnutie s gréckokatolíckmi, Marián Naster – Štúrovec Štefan Václav Homola (1820 – 1881) a jeho osvetová práca, Angela Škovierová – Udalosti a osobnosti 19. storočia očami latinského básnika Jozefa Budaváryho-Kričku, Libuša Franková – Michal Hlaváček a samovzdelávacia spolková činnosť slovenských študentov na Prešovskom evanjelickom kolégiu, Gabriela Vašková – Prešovskí evanjelici na základe vizitáčnej zápisnice z roku 1806 (K dejinám evanjelickej cirkvi a školstva v Prešove), Kamila Fircáková – Vybrané školské knižnice na východnom Slovensku v 19. storočí v optike výročných školských správ, Eva Kušnírová – Reflexia o divadelnej aktivite Jednoty mládeže slovenskej v Levoči v rokoch 1845 – 1847, Ľuboš Kačírek – Vydavateľské aktivity novej školy slovenskej (1868 – 1875), Nadežda Jurčišinová – Česko-slovenská vzájomnosť na stránkach slovenskej dobovej tlače koncom 19. storočia, Katarína Takáčsová – Vynález 19. storočia – fotografia – jej zachovanie v kaštieli Betliar (Problematika a stav spracovania), Mária Pitáková – Slovníkové diela v knižnici Martina Hamuljaka, Milan Kendra – K parametrom subjektivity v básnických prvotinách Pavla Orságha, Martina Petříková – K metamorfóze žánru rozprávky: Od Dobšinského slovenských povestí k Rúfusovým básnickým rozprávkam, Ján Mojdis – Ľudovít Štúr v prácach H. Turcerovej-Devečkovej, Marta Germušková – Vízie a prínos Ľudovíta Štúra (nielen) v kontexte agility slovenských romantikov.

Druhá časť zborníka *Správy / Kronika* obsahuje správy z rozličných podujatí, o ktorých informuje Marcela Domenová, Lenka Bischof, Eliška Jakubechová a Milan Novotný.

V poslednej časti *Recenzie / Anotácie* Gabriela Mihalková, Marcela Domenová, Lenka Bischof, Gabriela Mihalková, Gabriela Vašková, Adriana Sappanošová oboznamujú čitateľa s rozličným typom publikácií zaoberajúcich sa dejinami.

Nekonferenčný zborník *19. storočie v zrkadle písomných prameňov, Z dejín knižnej a duchovnej kultúry Slovenska* na svojich stránkach prináša dve desiatky štúdií. V nich autori prinášajú nové poznatky z oblasti regionálnych dejín, dejín knižnej kultúry s dôrazom na osobnosť Ľudovíta Štúra, ako aj na ďalšie významné osobnosti tohto obdobia. Zostavovateľke Marcele Domenovej sa tak nepochybne podarilo zostaviť vedecký zborník, ktorý prispieva k lepšiemu poznaniu už spomínaných dejín knižnej kultúry, ako i slovenských národných dejín 19. storočia.

Ján Džujko